

Delavska Pravica

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek pop. v slučaju praznika dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1.—, ~ Cena: za 1 mesec Din 5.—, za četrt leta Din 15.—, za pol leta Din 30.—; za imenzivno Din 7.— (mesečno) — Oglasi: po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo Delavskega zbora, Miklošičeva cesta 21, I. nad. Telefon 2263. — Štev. čekovnega računa 14.906

Vzdržali smo

Volivni rezultati uradno še niso ugotovljeni, vendar pa so glavni obrisi že vidni. Kot delegacija bomo za nekaj mandator nazadovale. So momenti, v katerih se ne precenjuje moč katerega pokreta po večjem ali manjšem številu mandator, ampak po tem, če in v koliko je član pokreta zdrobljen ali celo uničen, odnosno v koliko je ohranjen.

Okoliščine, pod katerimi smo šli v volivni boj in ga vodili, so bile izredne, zato tudi težave izredne. Ko ne bi bilo tega, bi število naših delegator znatno dvignili. Prišli smo med več ognjev. Boriti smo se morali z načelnimi nasprotniki v delavskih vrstah. Toda tega boja se nismo ustrašili. Zavedali smo se, da smo vedno delali pošteno za delavsko stvar, da smo strogo in brezpogojno držali delavsko linijo. Zato smo tudi mirno dali naše delo v presojo delavstvu. Tudi volivni boj smo vodili tako, kakor smo in vedno nastopamo. Odklanjali smo nasilje, laži in natolcevanja. Tega ne moremo trditi o ostalih dveh delavskih strokovnih organizacijah.

Morebiti bo kdo trdil: »V volivnem boju je pač tak običaj.« Verujemo, ker smo to doživljali, toda pod vodstvom meščanstva. Delavstvo bi pa moralo biti že toliko moralno, da bi odklanjalo tak način borbe. Rajši nobene mandata, kakor na ta način.

Toda imeli smo še druge nasprotnike. Podjetniki so šli direktno v boj za »plave«. Šlo je geslo: »Če ne marate plavih, rajši rdeče, samo belih ne.« Mi bi lahko vprašali podjetnike, čemu se vtikajo v volitve v Delavsko zbornico. Toda oni že vedo, zakaj.

Pa tudi od tako zvane katoliške strani so šle okrožnice po deželi z navodilom: »JSZ ne bomo podpirali.« To se je dejansko tudi izvajalo. V volivnem boju smo bili navezani le na svoje majhno glasilo »Del. Pravica« in na svoje finance. Da so te skromne, je razumljivo, ker so sad skromnih in največkrat od ust pritriganih prispevkov naših tovarišev.

Zaradi tega pa nikakor nismo malodušni. Do tega je moralo priti, in sicer iz dveh vzrokov: Na svoj prapor smo zapisali boj za krščanski socializem in boj za samostojen, svoboden delavski pokret.

Ker se trudimo, da bi ta boj vršili dosledno in brez kompromisov, smo nujno morali priti v križni ogenj večih sil, ki so bile tudi nasilne in nepošteno. V takem ognju se pa pokaže, če in v koliko smo sposobni življenja. Mi smo vzdržali ta križni ogenj in dokazali, da smo sposobni življenja in da bomo vzdržali še nadaljnje napade, ako pridejo.

Zavedamo se pa prav dobro, da bi bilo to nemogoče, ako ne bi imeli na posameznih postojankah zvestih, požrtvovalnih in neustraš-

Dva temelja

Zadnje volitve v Delavsko zbornico so dokazale, da tvorijo neporušljiv temelj za delavsko udeleževanje edino delavske strokovne organizacije. Te so srčike vsega; iz njih raste pogum, samozavest in volja, da se pokažem, da sem delavec. Ako nastanejo viharji, odpade z drevesa vse, kar je bolnega in trhlega, zdravo telo ostane celo in močno. Še več. Vihar ga ni niti strl, niti pokončal, ampak mu je koristil. Trhlečina je odpadla, zato pa se je drevo po viharju razvilo v vsem svojem sijaju.

Volitve so nam pokazale, kje smo še šibki, kje so naše napake in pa kje moramo zasaditi lopato. Dani so vsi pogoji za krepko delo. V volitvah se je pokazalo, kje imamo zveste somišljenike in prijatelje. Navezali smo stike v kraje, kjer nas prej niso poznali. Teh stikov ne smemo pretrgati. Še bolj moramo navezati zaupnike na naš pokret in na našo organizacijo. Z njimi moramo izdelati načrte, kako in kje bi se usidrali in okrepili našo organizacijo. Na delo moramo iti takoj. Kajti delavski pokret je stalna fronta, je stalna borba. Čim prej bomo izpopolnili svojo organizacijo, tem prej bomo okrepili svojo fronto, tem prej bomo novim tisočem vili novega, borbenega duha.

Tudi to je potrebno. V borbi je potrebna poleg drugega tudi javnost. Če te ni, se zbega marsikateri dobri delavec in ne izvrši svoje dolžnosti. Ko bi vladala med delavstvom javnost, bi bili med njimi nemogoči taki elementi, pa tudi take organizacije, ki si nadenemo ovčjo obleko, v resnici so pa volkovi, ki trgajo delavsko

nih voditeljev. Ta uspeh je Vaš uspeh, tovariši. Vsem prav iskrena zahvala.

Zahvaljujemo se posebej še tistim bratom duhovnikom, ki se niso dali begati od raznih natolcevanj, ki so se otrsli predsodkov in pogumno stopili v isto fronto z delavcem in nameščencem. Posebno zahvalo smo dolžni tudi tistim tovarišem in tovarišicam, ki so poleg težkega telesnega in duševnega napora trošile za našo sveto stvar tudi svoje skromne zaslužke.

Običaj je, da se po volitvah poležejo duhovi in da pride mirnejše ozračje. Vse tovariše in tovarišice, kakor tudi zaupnike in zaupnice opozarjamo, da ne velja to za nas. Tiste sile, ki so hotele ali pa želele uničiti naš pokret, bodo še naprej delovale. Zato moramo biti pripravljeni še za nadaljnjo borbo. Ako bomo še nadalje vršili svoje dolžnosti do pokreta, potem se bodo vsi napadi razbili ob naši strnjene fronti.

Naj živi krščansko socialistični pokret!

telo v službi tistih, ki take organizacije ustvarjajo, to je v službi podjetnika in kapitala.

Delavsko strokovno organizacijo moramo dvigniti tudi radi delavskih institucij samih. Delavske zbornice so radi delavstva. Svojo nalogo bodo mogle v polni meri vršiti le tedaj, če se bodo opirale na močne, zavedne in resnične delavske strokovne organizacije. Zelo velikokrat se pripeti, da morajo vršiti delavske zbornice tudi tako delo, ki spada v izključni delokrog delavskih strokovnih organizacij. To daje delavstvu zelo slabo izpričevalo. Taka okolnost dokazuje, da je delavstvo še nezavedno. Dokler bo tako, bodo imele delavske zbornice vedno težak položaj, vedno se bo pojavljalo, da si bodo podjetniki dovoljevali, da se obregajo ob nje potom svojih plačancev. Zavedajmo se, da bo naloga delavskih zbornic vedno večja. Ko bi bilo delavstvo organizirano, bi že zdavnaj mogli delokrog delavskih zbornic razširiti. Kakor vsepovsod, tudi pri delavskih institucijah se oreničuje dejstvo, da je največji njihov sovražnik — neorganizirani delavec.

Drugi važen temelj v delavskem pokretu je delavski časopis. Delavec ni takoj zrel za dosledno delavsko aktivnost. Le malo je takih, ki bi se že od mladosti tako vzgajali. Večina jih mora iti najprej skozi meščansko vzgojo. V njej se nasrka meščanske miselnosti in tudi meščanskega vrednotenja celotne družbe. Na ta način je poln predsodkov proti lastnemu stanu. Ti predsodki so tako veliki, da je z najmanj eno nogo še vedno v meščanski družbi, dasi mora trpeti in deliti usodo z ostalimi svojimi sotrpini. Ta privzgojena meščanska miselnost je tako velika, da si upa meščansko časopisje dajati celo direktive delavstvu, torej stanu, ki je v tako težkem gmotnem in duševnem položaju ravno radi skvarjene in degenerirane meščanske družbe.

Geslo mora biti: Delavcu delavski časopis. V volitvah so prišli v stik z »Delavsko pravico« tudi taki, ki niso redni njeni naročniki ali pa, ki jo sploh še niso poznali. Zavedajmo se vsi, da je naša dolžnost, da ostane »Del. Pravica« naš stalni in zvesti spremljevalec in kašipot. Delavska strokovna organizacija morebiti ni povsod mogoča. Bodisi, da so v kakšnih obratih posebne razmere, katerim začetniki niso kos, bodisi da so majhne in raztresene delavnice. Če ni mogoča delavska strokovna organizacija, je pa mogoč časopis. Na tega bi bil lahko vsak naročen. Saj tudi drag ni. Stane le Din 5 na mesec.

Meščanski tednik je morebiti cenejši. Pa če bi bil tudi zastoj, je za delavca predrag. Saj ga zastruplja, ga od-

Izidi volitev v Delavsko zbornico

Ljubljanska volišča

Skupni rezultati

Glavni volilni odbor za volitve v Delavsko zbornico je za ljubljanska volišča ugotovil naslednje uradne volivne rezultate:

Za »Listo nacionalnega delavstva« in »Stanovsko listo nacionalnega nameštencstva« (modre glasovnice) 2815 volivcev.

Za listo »Strokovne komisije« in »Listo Saveza privatnih nameštencev Jugoslavije« (rdeče glasovnice) 2125 volivcev.

Za »Listo Jugoslovanske strokovne zveze« in za »Listo Strokovne zveze privatnih in trgovskih nameštencev Jugoslavije« (bele glasovnice) 1860 volivcev.

Za »Listo Združenih zasebnih in trgovskih nameštencev Slovenije« (zelene glasovnice) 583 volivcev.

Neveljavnih glasov je 60.

Spornih glasov je 67.

Volivni rezultat za XII. volišče še končno ni ugotovljen.

Po voliščih

Podrobni rezultati na voliščih, ločeni po splošni in nameštenski skupini so sledeči (odani glasovi):

I. volišče: Šentjakobska osnovna šola: Delavska skupina: modra 68, rdeča 79, bela 61 — nameštenska skupina: modra 21, rdeča 21, bela 3, zelena 6.

II. Volišče: Mestni dom: modra 128, rdeča 87, bela 110 — modra 142, rdeča 48, bela 10, zelena 35.

III. volišče: II. drž. realna gimnazija: modra 87, rdeča 45, bela 146 — modra 6, rdeča 2, bela 26, zelena 22.

I. drž. realna gimnazija: IV. a volišče: modra 145, rdeča 78, bela 99 — modra 88, rdeča 29, bela 7, zelena 11;

IV. b volišče: modra 82, rdeča 96, bela 79 — modra 20, rdeča 9, bela 8, zelena 52;

IV. c volišče: modra 55, rdeča 54, bela 71 — modra 75, rdeča 14, bela 2, zelena 8.

Obratna volišča

Podrobni rezultati za obratna volišča, ločeni po splošni in nameštenski skupini, so sledeči:

Breg pri Ptuj: »Petovija«: modra 53, rdeča 112, bela 3 — nameštenci: modra 11, rdeča 2, zelena 1.

Celje cinkarna: modra 43, rdeča 236, bela 16 — modra 15, rdeča 3, bela 2.

Dolnja Lendava, Našička tvornica tanina: modra 18, rdeča 63, bela 2 — modra 10, rdeča 1, bela 1.

Duplica-Kamnik, Remec et Co.: modra 9, rdeča 78, bela 55 — modra 2, rdeča 2, zelena 1.

Gaberje-Celje, Westen: modra 13, rdeča 562, bela 71 — modra 20, rdeča 20, bela 2, zelena 1.

Goričane, Združene papirnice: modra 15, rdeča 33, bela 91 — modra 7, rdeča 2, bela 1, zelena 1.

vaja od občestva svojih tovarišev, celo dela ga sovražnika delavskemu razredu. Meščansko časopisje vzgaja le janičarje delavskega stanu.

Ko bi se tega zavedali, bi delavstvo drugače postopalo. Krščansko socialistično delavstvo se mora zavedati, da je njegov prijatelj, njegov iskreni in resnični svetovalec le »Del. Pravica«. Vse tovariše in somišljenike opozarjamo na važnost našega delavskega tiska. Ta važnost bo v bodoče še veliko večja, da bo celo odločilnega pomena za naš pokret, zato naj svojo vlogo, da razširimo »Del. Pravico«, »Besedo« in ostali naš krščansko socialistični tisk, potroje. Naš tisk prav v vsako delavsko družino, v vsak delavski dom.

Osnovna šola Ledina: V. a volišče: modra 159, rdeča 144, bela 119 — modra 29, rdeča 8, bela 3, zelena 14;

V. b volišče: modra 94, rdeča 154, bela 149 — modra 57, rdeča 12, bela 3, zelena 16.

Sodišče: VI. a volišče: modra 109, rdeča 156, bela 88 — modra 127, rdeča 27, bela 25, zelena 25;

VI. b volišče: modra 108, rdeča 75, bela 76 — modra 169, rdeča 29, bela 24, zelena 49;

VI. c volišče: modra 86, rdeča 148, bela 97 — modra 84, rdeča 45, bela 21, zelena 106.

VII. volišče: Ženska realna gimnazija: modra 52, rdeča 56, bela 75 — modra 8, rdeča 2.

VIII. volišče: Tehnična srednja šola: modra 118, rdeča 94, bela 75 — modra 6, rdeča 10, bela 1, zelena 1.

IX. volišče: Gluhonemnica: modra 97, rdeča 110, bela 173 — modra 15, rdeča 9, bela 3, zelena 6.

X. volišče: Mestno zavetišče v Japljevi ul.: modra 59, rdeča 69, bela 51 — modra 6, rdeča 4, bela 1, zelena 7.

XI. volišče: Dvorana Koutny na Tyrševi ulici: modra 77, rdeča 98, bela 76 — modra 20, rdeča 5, bela 5, zelena 5.

XII. volišče: Deška osnovna šola v Šiški: modra 155, rdeča 58, bela 22 — modra 100, rdeča 12, bela 4, zelena 8.

XIII. volišče: Strelišče na Dolenjski cesti: modra 19, rdeča 7, bela 15 — modra 3, rdeča 3, bela 1, zelena 2.

XIV. volišče: Osnovna šola na Viču: modra 41, rdeča 123, bela 75 — modra 11, rdeča 7, bela 3, zelena 7.

XV. volišče: Osnovna šola v Mostah: modra 7, rdeča 77, bela 31 — modra 10, rdeča 2, zelena 2.

XVI. volišče: Dekliška osnovna šola v Šiški: modra 23, rdeča 80, bela 27 — modra 8, rdeča 3, bela 1, zelena 1.

Skupno: Delavska skupina: modra 1812, rdeča 1828, bela 1715 — nameštenska skupina: modra 1003, rdeča 297, bela 147, zelena 383.

Guštanj-Ravne, jeklarna: modra 82, rdeča 120, bela 19 — modra 20, rdeča 2, bela 1, zelena 1.

Hrastnik, kemična tovarna in steklarna: modra 77, rdeča 611, bela 10 — modra 14, rdeča 5, bela 1, zelena 1.

Hrastnik, premoševnik: modra 95, rdeča 368, bela 28 — modra 38, rdeča 4, bela 1.

Huda jama, premoševnik: modra 160, rdeča 14, bela 97 — modra 20.

Javornik, KID: modra 96, rdeča 374, bela 125.

Jarše, industrija platnenih izdelkov: modra 81, rdeča 17, bela 76 — modra 17, rdeča 1.

Jesenice, KID: modra 172, rdeča 661, bela 284 — modra 118, rdeča 9, bela 16, zelena 16.

Kamnik, Titan: modra 183, rdeča 27, bela 46 — modra 27.

Kočevje, Tekstilana in Tekstilna tovarna: modra 202, rdeča 92, bela 271 — modra 15, rdeča 2, zelena 2.

Količevo, Bonačeva tovarna lepenke: modra 125, rdeča 23, bela 32 — modra 7.

Košaki pri Mariboru, Derwuschek: modra 13, rdeča 30 — modra 4.

Kranj, Jugobruna: modra 63, rdeča 285, bela 123 — modra 32, rdeča 2, bela 3.

Kranj, Semperit: modra 55, rdeča 155, bela 1 — modra 9, rdeča 1.

Krmelj, rudnik: modra 86, rdeča 45, bela 35 — modra 15.

Kropa, žbljarna: modra 2, rdeča 3, bela 127 — bela 1, zelena 6.

Leše-Prevalje, rudnik: modra 12, rdeča 128, bela 2 — modra 2, rdeča 5, bela 1.

Liboje, rudnik in kemična industrija: modra 106, rdeča 188, bela 7 — modra 11, rdeča 1, bela 2, zelena 2.

Litija, tekstilna tovarna Mauthner: modra 205, rdeča 106, bela 176 — modra 11.

Ljubljana, Električna cestna železnica: modra 81, rdeča 76, bela 5 — modra 8, rdeča 1.

Iz uredništva

Z izdajo »Delavske Pravice« smo nekoliko zakasnili in sicer vsled tega, ker smo čakali, da dobimo uradne rezultate o izidu volitev v Delavsko zbornico. V kolikor smo rezultate dobili, jih priobčujemo. Ostalo pride objavljeno v prih. številki.

Prihodnja štev. »Delavske Pravice« bo vsled praznika izšla en dan prej kot običajno. Vse dopisnike opozarjamo, da pošljejo dopise najkasneje do ponedeljka 30. oktobra.

IZ UPRAVE. Priložene so položnice. Poslužite se jih in nakazite naročnino. V bodoče bomo list mogli pošiljati samo onim, ki bodo poslali naročnino. Računalo se bo od 1. nov. t. l. dalje.

Ljubljana, »Jugoslovanska tiskarna«: modra 3, rdeča 27, bela 132 — bela 12, zelena 10.

Ljubljana, Kemična Moste: modra 9, rdeča 85, bela 45 — modra 3, rdeča 2, bela 3, zelena 2.

Ljubljana, Pivovarna Union: modra 15, rdeča 117, bela 4 — modra 26, rdeča 1, zelena 1.

Ljubljana, Tobačna tovarna: modra 74, rdeča 345, bela 268 — modra 16, rdeča 2, bela 5.

Ljubljana, Strojne tovarne in livarne: modra 38, rdeča 139, bela 10 — modra 11, rdeča 4, zelena 1.

Ljubljana, »Saturnus«, Moste: modra 14, rdeča 369, bela 15 — modra 5, rdeča 10, bela 1, zelena 2.

Maribor, Braun in Ehrlich: modra 71, rdeča 195, bela 2 — modra 2, rdeča 4.

Maribor, Doctor in drug: modra 135, rdeča 314, bela 13 — modra 21, rdeča 2, bela 1.

Maribor, Hutter in drug: modra 36, rdeča 259, bela 4 — modra 2, rdeča 6, zelena 1.

Maribor, Thoma Karel: modra 19, rdeča 136, bela 6 — modra 2, rdeča 1, zelena 6.

Maribor, Zelenka in Comp.: modra 102, rdeča 131, bela 8 — modra 6.

Mežica, svinčeni rudnik in redno volišče občine Mežica: modra 83, rdeča 440, bela 24 — modra 56, rdeča 4, bela 2, zelena 1.

Polzela, Tovarna pletenin: modra 3, rdeča 163, bela 12 — modra 5.

Rogaška Slatina, Steklarna Sv. Križ: modra 6, rdeča 161, bela 1 — modra 3, rdeča 1.

Rogaška Slatina, Zdravilišče: modra 120, rdeča 10, bela 27 — modra 4.

Ruše, Tovarna za dušik: modra 27, rdeča 225, bela 5 — modra 36, rdeča 4.

Senovo, rudnik: modra 60, rdeča 53 — modra 10, zelena 2.

Sladka gora, Tvornica lepenke: modra 53, rdeča 63, bela 49 — modra 1, rdeča 1.

Šoštanj, Tovarna Woschnagg: rdeča 286, bela 6 — rdeča 9, bela 3, zelena 1.

Štore, Železarna in šamotna tovarna: modra 6, rdeča 241, bela 15 — modra 9, rdeča 2, zelena 5.

Št. Pavel pri Preboldu, Tekstilna tov. Mauthner: modra 98, rdeča 141, bela 24 — modra 16, rdeča 4.

Št. Vid nad Ljubljano, Beer, Hribernik et Co.: modra 46, rdeča 43, bela 55 — modra 8, zelena 1.

Tezno, »Kovina«: modra 12, rdeča 87, bela 2 — modra 1 rdeča 1, bela 4, zelena 1.

Trbovlje, Cementarna Hauck in zunanji obrat: modra 266, rdeča 103, bela 43 — modra 55, rdeča 1, bela 1, zelena 5.

Trbovlje, Rudnik I.: modra 300, rdeča 133, bela 29 — modra 17, bela 1, zelena 3.

Trbovlje, Rudnik II.: modra 424, rdeča 158, bela 32 — modra 16, zelena 2.

Trbovlje, Rudnik III.: modra 421, rdeča 115, bela 23 — modra 27.

Tržič, Glanzmann-Gassner: modra 79, rdeča 306, bela 514 — modra 19, rdeča 8, bela 3, zelena 4.

Tržič, »Peko«: modra 26, rdeča 39, bela 180 — modra 10, rdeča 1, bela 15.

Velenje, Rudnik: modra 127, rdeča 118, bela 18 — modra 28, rdeča 3.

Vevče, Združene papirnice: modra 35, rdeča 129, bela 229 — modra 42, bela 2, zelena 2.

Zagorje, Rudnik: modra 111, rdeča 315, bela 62 — modra 28, rdeča 4, bela 3, zelena 2.

Skupaj so na obratnih voliščih prejeli: delavska skupina: modra 4466, rdeča 9833, bela 3659 — nameštenska skupina: modra 915, rdeča 136, bela 89, zelena 67.

Obratna kakor redna volišča v Mariboru in Trbovljah so osporjena. Za redna volišča še ni uradnih rezultatov.

Led je prebit

Kakor smo že omenili, končni volivni rezultati še niso znani. Toliko je pa že gotovo, da bomo tudi krščansko socialistični nameščenci dobili v Delavski zbornici svojega zastopnika. Ako upoštevamo vse okoliščine, pod katerimi smo šli v boj, je to zadovoljiv uspeh.

Sicer obstoja organizacija privatnih nameščenecv v okrilju JSZ že dolgo časa. Toda samostojno ni še nikoli nastopila. Kadar so bile take prilike, n. pr. volitve v Pokojninski zavod, so se v katoliškem taboru vedno našli ljudje, da so to preprečili. L. 1928. na tak način, da so osnovali na hitro roko navidezno novo organizacijo, ki je napravila sporazum z nasprotnimi organizacijami, JSZ pa prisilila »pod disciplino«, da je k temu molčala.

Medtem se je izvršila osamosvojitev JSZ. Postala je neodvisna in samostojna, odgovorna je le svojim načelom in svojemu programu. S tem tudi vsi njeni deli. Pri sedanjih volitvah so hoteli primer iz leta 1928. zopet ponoviti in so tudi menili, da bodo uspeli. Toda uračunili so se, ker so prezrli razvoj in delo JSZ zadnjih pet let. Postavili smo svojo lastno kandidatno listo.

Ko smo šli v volivni boj, nismo zatajevali

niti JSZ, niti svojih načel. Zato je pomenil naš samostojni nastop naravnost predor med nameščenskimi vrstami. Naš nastop je bil poziv za novo orientacijo in za nov pokret tudi med inteligenco, ki izpoveduje krščansko svetovno naziranje. Med volivnim bojem smo bili deležni vseh mogočih natolcevanj od strani raznih katoličanov: da smo marksisti, da nismo več v katoliški skupnosti itd.

Te ropotije iz predpotopne dobe so sicer na mnogotere vplivale, naprednejši elementi med katoliškimi vrstami so pa tak način boja zavrnili in napravili, kakor je velevala vest in njihovo prepričanje.

Naš samostojni nastop pomeni prav za prav začetek gibanja v smeri JSZ. Zato nas čakajo nove naloge. Četudi ne bi priborili nobenega mandata, bi pomenil prvi samostojni nastop za nas že uspeh. Prvič zaradi tega, ker so bili krščanski inteligenti prvič postavljeni pred alternativo, da se morajo odločiti javno za določene smernice, drugič, ker smo dobili stik z zaupniki po vsej deželi. Dovolj predpogojev, da našo organizacijo poživimo in jo postavimo na širši temelj. Nameščenca moramo popolnoma okleniti v sklop JSZ, tudi name-

DELAVCI! NAMEŠČENCI!

Ta volivna borba za volitve v Delavsko zbornico je pokazala, kolike važnosti je za delavstvo —

dober in močan delavski tisk!

Zato postani naročnik

»DELAVSKE PRAVICE«

ki je res neodvisen delavski strokovni list. Ne podpirajte meščanskega tiska, ki je pokazal v tem boju, da je samo priganjač kapitalizma in hoče vzeti delavstvu še to malo svobode, ki jo ima!

ščenelec mora postati dosleden in neuklonljiv borec za pravice svojega stanu. Zato mora prenehati tudi med kršč. nameščenci praksa »ferajnov«, na njihovo mesto mora stopiti strokovna nameščenska organizacija, ki pomeni stalno borbo za nameščenske pravice.

† Bernhard Otte

Ob zaključku redakcije lista nas je naša internacionala iz Utrechta obvestila, da je postal blizu Bratislave žrtev avtomobilske nesreče v soboto, dne 21. oktobra 1933 Bernhard Otte, bivši predsednik Mednarodne zveze krščanskih delavskih strokovnih organizacij in izrazit vodja krščansko socialističnih delavskih sindikatov Nemčije.

Hitlerjev režim, ki je s takim terorjem zavladal v Nemčiji, ga je pognal preko mej. Pokojni je iskal gostoljubja v Češkoslovaški republiki. V okolici Bratislave je upal, da dobi, zaščiten po bližini čeških krščanskih socialistov, nove eksistenčne pogoje. Toda božja volja je hotela drugače. Naš tovariš, na tragičen način preminul, zapušča ženo in šest nepreskrbljenih otrok. Koliko je pisal, koliko govoril, kdo bi preštel vse seje, na katerih je bil, sestanke in shode, katere je vodil? Kdo bi mogel označiti vse duševno delo, ki ga je vršil kot predsednik naše krščanske socialistične delavske internacionala, motreč delavsko strokovno gibanje z visoke perspektive delavske mednarodne organizacije?!

A sedaj ga ni več med živimi. Žena, vdova, izgnana iz domovine, plaka vsa obupana v skrbeh, kam s tolikimi otročiči.

Je to prvi slučaj žrtve, ki jih je zahteval nemški fašizem — Zadel je eno prvih glav krščansko-socialističnih voditeljev. Naj bo to našim tovarišem doma v opomin, da gredo vztrajno na delo za pravo smer v delavskem gibanju. Obenem pa naj jih prešine zavest, da smo tudi mi dolžni po svojih skromnih močeh zbrati nekaj denarnih sredstev, da jih pošljemo ubogi vdovi v podporo. Isto bodo storili naši češki tovariši in tovariši drugih dežel. Zato se odzovite po svojih skromnih močeh ekrožnici JSZ, ki bo sledila.

Naj živi delavska mednarodna solidarnost! Svojemu bivšemu tovarišu kličemo: Počivaj v miru, boril si se za pravice delovnega ljudstva in Ti bo Vsemogočni gotovo poplačal po tvojem velikem zasluženju!

Kako je v Nemčiji in zakaj?

Ob priliki seje predsedstva krščanske železne internacionala je bil govor, kako je v Nemčiji in zakaj, v katerem je član mednarodnega urada dela tov. Henseler razvijal zelo zanimive in vsega uvaževanja vredne besede, ki ilustrirajo položaj naših nemških tovarišev.

Kako je tedaj mogoče, da je organizirano delavstvo, katero je doprineslo največ žrtev za novo Nemčijo, danes postalo brezpravna raja, njegovi voditelji pa se preganjajo kot zločinci in rušitelji nemške države. Saj je vendar znano, in tega zgodovina ne bo mogla zanikati, da je organizirano delavstvo po svetovni vojni delalo brezplačno za obnovo nemške države. Da se je ono najbolj borilo dvigniti Nemčijo na predvojno gospodarsko višino. Zanikati nemškemu delavstvu patriotizem, bi bila žalitev. Kako in zakaj tedaj tako velik preobrat?

Delavstvo je pošteno in v dobri veri delalo in gradilo. Pri tem pa preveč zaupalo v svojo moč in delo, ki ga je vršilo, katero pa v zadnjem času ni bilo več tako enotno, kot bi bilo to potrebno za tako veliko delavsko občestvo. Tako so posamezni voditelji, da ohranijo delavstvu denar, ki je bil zbran za razne podporne fonde itd., le tega nalagali v razna dobičkonosna podjetja. Po domače rečeno, špekulirali so z delavskim denarjem.

Hoteč obvarovati denar, ki je bil zbran od delavcev, so se poslužili sistema, katerega so v besedi pobijali. S tem denarjem so namreč prav tako gospodarili, kakor gospodarji kapitalizem. V razmerah, kakršne so bile, sicer niso mogli drugače. Toda ta način dela se je maščeval nad njimi samimi, kakor nad vsem delavstvom.

Poleg tega ni bilo med njimi več prave podrejenosti in so gotovi iskali opore v raznih osebnostih, ki so bila vse preje, nego prežete delavskega duha. Politične formacije in grupacije, pri katerih so hoteli nekateri delavski voditelji uveljavljati svoja osebna stremljenja, so zadala temu delu smrtni udarec.

Namesto enotno v trdni fronti sklenjeno delavsko strokovno politiko so se udinjali raznim političnim frakcijam, ki so delavstvo iskale le za orodje v dosego svojih ciljev. Niso pa voditelji sledili dosledno svoji strokovni politiki in iskali potov do skupnega dela v nastopu vseh delavskih strokovnih sindikatov. To njihovo slabost je znal izredno dobro izrabiati novi nemški nacionalni pokret hitlerianizem. Nemškemu kapitalizmu je delavstvo bilo v starih formacijah vedno trn v peti. Sedaj mu je postalo nepotrebno. Dovršilo je svojo nalogo in je postalo le še ovira, ki jo je treba čimprej odstraniti. V času velike brezposelnosti, ki jo je povzročila racionalizacija nemške industrije, in zastoju trgovine je bilo zelo lahko delo velekapitalu pridobiti množice brezposelnega delavstva za nove ideje. Poleg tega se jim je trdilo, da so krive temu krivične mirovne pogodbe, da Nemčija nima kolonij in da jo sovraži ves svet. Strokovne organizacije, ki so slonele na mednarodnih principih in skupnem sodelovanju z ostalim delavstvom, tega niso mogle tako močno propagirati. Kljub temu, da tudi one v tem pogledu niso bile popolnoma čiste.

Tako je nemški kapitalizem v ozadju počasi pa sigurno pripravljala naskok iz zasede. Nemški velekapital si je najprvo osvojil tisk, nato pa še vodstvo političnih grupacij. Težki milijoni so šli iz blagajn nemških velekapitalistov, tako Krupa, Stimensa in drugih, s katerimi so ustvarili nov nacionalni pokret.

Organizacije, v svesti si svoje moči, do zadnjega niso opazile manevra, ki ga pripravljala na nemško delavstvo nemški velekapital in aristokracija. Bilo je sicer nekaj moč, ki so svarili in kazali zle posledice tega dela in zadržanja strokovnih organizacij, toda njihov glas ni bil dovolj močan, da bi bilo možno rešiti to, kar se je zamudilo. Tako je prišlo do usodnih dni, ko so gotovi mislili, da bodo ostali na površju, ako se spojijo z narodnim pokretom, ker so vedno tudi oni bili sami zavedni nemški nacionalci in s tem pač ne bodo kršili

Na delo za „Delavsko Pravico“!

V tem volivnem boju ste posebno neorganizirani zaupniki in sodelavci imeli priliko videti pomen in važnost delavskega tiska.

Delavski tisk ne vrši samo suhoparno informacijsko delo. Ne prinaša dnevnih senzacij, ki so za delavcevo bit brez vsake stvarne vrednosti, marveč vrši važno vzgojno delo, ga bodri, da vztraja v borbi proti kapitalizmu, ki mu danes jemlje še to malo pravic, katere si je tekom dolgih let s trudom priboril. Ker je krog organiziranega delavstva neznan in ne dovolj sklenjen, le ta po svojem številu v družbi ne zavzema takega položaja, kot bi ga sicer moral. Še to, kar ima in kamor more svobodno postavljati svoje zastopnike, se mu hoče izmisliti v nekaj, kar je proti delavskim interesom.

Taki eksperimenti so možni vsled tega, ker je večina delavstva brezbržna in se ne zanima za to, kar ima pravico, in kjer bi mogla varovati svoje interese.

Delavski tisk vrši tu jako važno nalogo. Delavstvu kaže pot k samostojnosti in neodvisnosti. Toda delavstva, ki ima redno naročen delavski časopis, je jako malo, prav tako kakor organiziranega. Zato med delavstvom tudi tako malo poznanja svojih pravic, ki jih jim daje delavska socialna zakonodaja. Da se sploh kaj izvaja in upošteva delavska socialna zakonodaja, je predvsem zasluga organiziranega delavstva. Zato ni dovolj, da je delavec naročen samo na delavski časopis, marveč mora biti tudi organiziran. Časi, ki se bližajo, so vse drugo nego naklonjeni delavstvu in njegovim svobodnim strokovnim organizacijam. Treba bo strniti vrste in kar mogoče povečati krog organiziranega delavstva. Delavstvo pa bo moralo ločiti dobro od slabega in

baš v tem ima najbolj važno vlogo in nalogo neodvisen delavski tisk. Le več kot preveč prihaja med delavstvo krivih prerokov, ki ga zavajajo na stran pota.

Zato je treba, da si delavstvo poišče za svoje vodstvo ljudi, ki jim je v resnici na srečo blagor in dobrobit delavstvu. Kdor resno motri razmere, mu odločitev ne bo težka.

Zaupniki in tovariši, ki ste v tej volivni borbi prejeli »Delavsko Pravico«, ostanite njeni naročniki, dopisniki, še več organizatorji, da bo armada borcev za delavske pravice porasla in bo delo prav tako upoštevano kot kapital. Spoznali ste važnost delavskega tiska, ki je danes močno orožje proti krivicam, toda le tedaj, ako ima za seboj kader zavednega in organiziranega delavstva. S tiskom je mogoče vplivati in celo predrugačiti javno mnenje, ki je danes žal tudi med delavstvom vse prej nego delavsko.

Brez boja ni zmage. Brez dela ni jela. Zato se tudi slabe razmere, v katerih živi delavstvo, ne bodo predrugačile vse dotlej, dokler ne bo samo brez vsakih tujih vplivov vodilo svoje organizacije in delavske ustanove.

Vsled tega je treba širiti delavski tisk, ki dosledno in brezkompromisno zagovarja delavske težnje in se bori za dostojanstvo človeka-delavca. Naša »Delavska Pravica« je neodvisen delavski tisk, v katerem se zrcali vsa borba, ki jo bori delavstvo za svoj obstoj. Da bo tu borba jačja in število delavcev čim večje in s tem uspehi sigurnejši, povečajte ta krog s tem, da postanete njen naročnik. Dajte prednost delavskemu tisku, ker le on je Vaš edini zagovornik, meščanski pa vas samo uspava, da pozabite na velike naloge, ki jih ima delavstvo v doledni bodočnosti.

svojih nalog, niti poti, začrtanih in že dograjenih od nemškega delavstva.

Pri tem pa niso pomislili, da ta novi pokret ni tako nacionalen in ne zasleduje takih ciljev, kot so jih zasledovali oni. Slepi so bili in niso videli, da se za tem pokretom skriva duh velekapitalizma, ki ne trpi poleg sebe nikogar, najmanj pa delavskih voditeljev. Kajti novo nemško državo je treba graditi na popolni enotnosti in skupnosti in je mogoča samo v enem vodstvu, kateremu bo popolnoma podrejeno delo in kapital. Demokracija in s tem delo strokovnih organizacij sta bila zapečateni.

Prepozno so se domislili, da so prevarani in da se jih ne bo pripustilo k sodelovanju. Kapitalizmu je šlo za oblast in to je dosegel v razmeroma zelo kratkem času in to tako popolno, kakršna je bila le za časa starih suženjskih držav. Nacionalizem je postal le orodje v rokah velekapitala in nemške aristokracije, da z njo zasuznji delavstvo. Vsak pa, ki bi se drznil le z besedo kritizirati razmere, je v tej novi tvorbi sovražnik domovine.

Kapitalizem in aristokracija imata sedaj vsaj za dogleđen čas prosto pot, da z geslom: »Vse za nemški narod« uganjata z njim orgije, ki jih more le oni, kateri ne smatra človeka za polnopravnega člana človeške družbe, ne za nosilca demokracije, marveč sužnja, ki mora slepo in brez nadaljnega slediti ukazu male peščice ljudi.

Zakaj to?

Nemško delavstvo je pri svojem delu

ostalo sredi poti in ni bilo dovolj dosledno in se je preveč družilo ter udinjalo raznim političnim strankam, ki so pri svojem delu in ciljnih zasledovale vse kaj drugega, nego borbo proti kapitalizmu in njegovim izrodkom. Bili so celo mnenja, da so dosegli z gradnjo delavske socialne zakonodaje, ki je bila v Nemčiji res ideal, delavstvu ostalih držav tak položaj, ki se jim v nobenem slučaju ne more izneveriti, najmanj pa, da bi ga kdo osporaval ali celo vzel.

Za delavstvo težka in dalekosežna preizkušnja. Ali bo v bodoče razumelo svoje naloge in šlo druga pota? Eno je pri tem gotovo. Ako hoče v resnici kaj doseči, bo moralo iti lastno pot, brez vsakih kompromisov s posejucimi sloji — vztrajno za tem, da postavi nov družabni red na res krščanskih osnovah in principih. Vsaka druga pot je zgrešena in ne bo rodila odrešenja delovnih mas.

Beseda brezposelnega delavca

Samo nekaj besed bi rad spregovoril eden izmed onih tisočev mladih, ki morajo danes v tem volivnem boju stati ob strani, ko se odločuje kakšni ljudje bodo odslej vodili Delavsko zbornico. Zakaj?

Brez dela smo toda ne sami. Pridruženi smo številnim družinskim očetom in materam, katerim bi morali lajšati življenje. Res je pa baš obratno, da smo jim v nesrečo in živimo na račun njihovih žuljevih rok. Trpko je to življenje, ki nam ubija ponos in zavest.

Doraščujoča mladina gre v življenje, ki ni življenje.

Ljudje božji, ali pa je iz tega izhod? Ali se zavedamo, da moramo dobiti vsi delo, da si z njim služimo pravično svoj vsakdanji kruh. Ali se zavedate, da bo treba družbo urediti tako, da se bo mogla doraščujoča mladina posvetiti svojim poklicem? Težka so ta vprašanja a morala se bodo rešiti. Sicer bodele sojeni radi tega od njih samih. Zavedajte se torej tega, vsi oni, ki ste zato postavljeni, da vodite in uredite družbo tako, da dobijo dela in kruha vsi, tudi danes, ko so časi najtežji.

Tovariši, delavci delavke! Vse to imejte pred očmi, dobro vse to premislite, potem pa zaupajte svoj glas onim za katere ste trdno prepričani, da bodo z nami čutili za nas delali in skupno z nami gradili boljšo delavsko bodočnost.

Kateri naj bodo ti možje če ne oni, ki jih je postavila Jugoslovanska strokovna Zveza. — Pavel Bartelj.

Prip. ured.: Pismo mladega brezposelnega delavca. Iz njega seva skrb in obup, kaj bo z našo brezposelno mladino. Pismo je kot klic delavstvu, ki bo volilo novo upravo Delavske zbornice. Ker je došlo prekasno za zadnjo številko našega lista, ga vsled značilne vsebine, ki ni prav nič izgubila na aktualnosti, danes priobčujemo.

Strokovinski delavci

Strokovna skupina pleskarjev, sobo-erko-slikarjev v Ljubljani. Vse članstvo opozarjamo, da se bo vršil prihodnji članski sestanek v četrtek, dne 2. novembra in sicer točno ob pol 6. uri zvečer v prostorih male dvorane v Delavski zbornici. Člani Vaša dolžnost je, da se sestanka udeležite in to v čim večjem številu. Treba je, da utrdimo organizacijo in podvojimo delo. — Odbor.

Revizija, ki je bila izvršena pri skupini pleskarjev sobo-erko-slikarjev v Ljubljani po članih nadzorstva je ugotovila, da je poslovanje in delo sedanjega odbora popolnoma v redu. Vse vesti, ki jih nekateri neodgovorni v tem pogledu širijo so brez vsake osnove in docela neresnične. — Revizorji.

Strokovna skupina pleskarjev sobo-erko-slikarjev. Vse člane, ki so vključeni v naš skupini in so zaostali s plačevanjem članarine pozivamo, da poravnajo zaostanke. V slučaju, da tega ne bi storili, bo odbor vse zaostankarje izključil. Zato poravnajte članarino najkasneje do konca tega meseca. Uradne ure so vsak ponedeljek od 17. do 19. ure. — Blagajnik.

Rudarji

Zagorje. Volivna borba je za nami. Živahna je bila. V našem rajonu smo se kar dobro odrezali. Posluževali smo se zgolj onih sredstev in navodil, ki nam jih je dala naša centrala. Nobenih napadov, ne na levo niti desno, ampak stvarno in resno smo šli na delo za volitve, zavedajoč se, kaj nam je Delavska zbornica. Nismo stopili med rudarje in druge delavce, v agitacijski borbi, da bi jim dajali obljub (od teh ni nobeden sit) niti jim grozili, pač pa povdarjali to, da je naša J. S. Z. za pošteno in pravično borbo in za solidarno delovanje z vsemi drugimi delavskimi organizacijami v Del. zbornici.

Tovariši! Naš izid volitev rudarjev in drugih delavcev v Zagorju, naj nam bo v ponos, ker smo s tem dokumentirali našo zavednost za Del. zbornico, in naj nas bodri, še k pozitivnejšemu delu. Zavedati pa se je treba, da se smemo zanesti le v lastno moč. Te volitve naj bodo preizkušnja, da le tisto drži, kar je v organizaciji. Smelo lahko trdimo, da bi pred leti, naša skupina rudarjev ne smela tako javno nastopati v volivni borbi kot danes, za svoj krščansko socialistični program. V bodoče tovariši bo treba, da vsak svoje sile podvoji, z zanimanjem sledi našemu delu v strokovni organizaciji, in delu v Delavski zbornici. Skrbeli bomo, da Vas obveščamo o vsem delu, na naših sestankih. Vaša dolžnost pa je, da se teh vedno udeležujete! Le takrat, kadar bo vsak posameznik čim aktivneje deloval, si bomo svesti napredka. Še enkrat Vas pozivljamo, tovariši na delo, da bomo pri prihodnjih volitvah narasli za 100%. Za trud, katerega ste imeli pri tem delu se Vam zahvaljuje odbor skupine rudarjev v Zagorju!